

Paula Klišāne, Bc.hist.,

Latvijas Universitātes Muzeja krājuma glabātājs

Latvijas Universitātes jauktā kora “Juventus” koncertizbraukumu liecības LU Muzejā

Šogad simto dibināšanas jubileju svin Latvijas Universitātes (LU) jauktais koris “Juventus”. Tas ir senākais augstskolu koris Latvijā, kā arī kopš dibināšanas ir viens no spēcīgākajiem amatieru koriem valstī. Kolektīvs guvis dažādus apbalvojumus gan Latvijā, gan ārpus tās. Kori ir vadījuši ievērojami Latvijas diriģenti, piemēram, Daumants Gailis un Haralds Mednis, bet kopš 2014. gada kora mākslinieciskais vadītājs ir Valdis Tomsons. Godinot kori lielajā jubilejā, LU Muzejs vēlējās atskatīties kora vēsturē, līdz ar to par augusta mēneša priekšmetu izvēlēta muzeja priekšmetu kopa, kurā atspoguļoti koncertizbraukumi no Bulgārijas, Rostokas Austrumvācijā un Kauņas Lietuvā.

Dzied LVU koris “Juventus” Rīgas kultūras dienu atklāšana Rusē, Bulgārijā 1978.gads. (Foto: no LU Muzeja krājuma)

1978. gada oktobrī koris dodas koncertizbraukumā uz Bulgāriju. Ceļojuma sākumā kopā ar ansambli “MODO”, Mirdzu Zīveri un Viktoru Lapčenoku piedalās Rīgas sadraudzības dienās Rusē. Pēc tam koris dodas tālāk uz Saulaino Krastu, Tarnovu (*Veliko Tarnova*), Plovdivu un Sofiju.¹ Protams, neiztika arī koncerti strādniekiem – “Juventus” sniedza koncertus Petra Karaminčeva

plastmasas izstrādājumu rūpnīcā un Rjahovas agrāri rūpnieciskajā kompleksā.² Atgriežoties Latvijā, koris rīko koncertu – atmiņu vakaru “Juventus Bulgārijā”, no šī koncerta LU Muzeja Vēstures kolekcijā ir saglabājusies programma. Repertuārs bijis

¹ JUVENTUS 90. Latvijas Universitāte, 2010.

² Ināra Penēze. “Juventus” draugu zemē Bulgārijā. Padomju Students, 07.12.1978.

ļoti plašs – vairākas latviešu tautasdziesmas, kā arī krievu, bulgāru un afrikāņu tautasdziesmas; tāpat koncertā koris izpilda tādas dziesmas kā Emīla Dārziņa “Lauztās priedes” un Pētera Barisona “Latvijā” ar Jāņa Akurātera vārdiem.

1983. gada februārī Latvijas Valsts universitātes (LVU) Tautas koris “Juventus” plūc laurus Kauņā starprepubliku augstskolu jaukto koru konkursā “Juventus-83”. Šo konkursu rīko Antanasa Sniečkus Kauņas Politehniskais institūts, konkurss notiek ik pēc diviem vai trīs gadiem. 1983. gadā norisinājās sestais konkurss un tajā piedalījās 17 kolektīvi no daudzām

LVU koris Juventus viesojas Rjahovas agrārī-rūpnieciskajā kompleksā, Bulgārijā 1976.g. (Foto: Ilmārs Puriņš)

PSRS republikas pilsētām. Konkursā obligāti izpildāmais skaņdarbs bija K. Brundzaites “Ēna”; konkursa repertuārā iekļautas vairākas ārzemju dziesmas, kā arī Emīla Dārziņa “Sapņu tālumā” ar Aspazijas vārdiem un Jāņa Zāliša “Kad nakts” ar Raiņa vārdiem. Konkursa žūrijā Latviju pārstāvēja Edgars Račevskis. Koris šajā konkursā bija piedalījies iepriekš, 1979. gadā izcīnījis godalgoto II vietu, bet uzvaras laurus plūca pirmo reizi.³

Einladung

Ielūgums uz koncertu, kurā dzied LVU Tautas koris “Juventus” Rostokā, Austrumvācijā 1984. gada 22. septembris. (Foto: no LU Muzeja krājuma)

LVU Tautas koris “Juventus” kā viens no vairākiem pašdarbības kolektīviem tika uzaicināts piedalīties Latvijas PSR-Austrumvācijas sadraudzības dienās un Austrumvācijas 35. gadadienas svinībās **1984. gada septembrī**. No šī koncertizbraukuma LU Muzejā ir saglabājies ielūgums no akadēmiskās ceremonijas

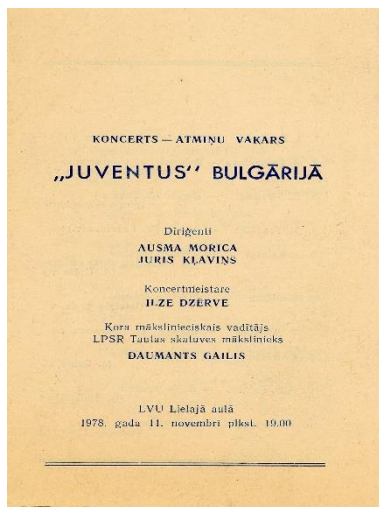
³ V. Bērziņa. “Juventus” – uzvarētāja lauri Kauņā. Cīņa, 22.02.1983.

Vilhelma Pīka Rostokas Universitātē; programma sastāv no uzrunām, kas vēlītas jaunajam mācību gadam un studentiem, kā arī Ludviga fon Bēthovena skaņdarba “Fantāzija do mažorā klavierēm, korim un orķestrim, op. 80”, kura atskaņošanā piedalās arī LVU koris “Juventus”. Kopā ar “Juventus” uz Austrumvācijas devās arī Operas un baleta teātra un Valsts filharmonijas izpildītāji, tautas deju ansamblis “Liesma”, vokāli instrumentālis ansamblis “Credo”⁴. Rostokā notika gan sadraudzības dienu kopīgie koncerti, gan atsevišķu pašdarbības kolektīvu koncerti, arī “Juventus”. Tāpat Rostokas izstāžu zālē aplūkojama Latvijas Valsts mākslas akadēmijas mācībaspēku darbu izstāde.

P R O G R A M M
der akademischen Festveranstaltung aus Anlaß
der feierlichen Immatrikulation
an der Wilhelm-Pieck-Universität Rostock
am 22. September 1984
in der Sport- und Kongreßhalle Rostock

Einzug des Senats des Wissenschaftlichen Rates
Festansprache des Rektors,
Magnifizenz Prof. Dr. sc. phil. Wolfgang Brauer
Verpflichtung der neu immatrikulierten Studenten
durch den Rektor, Magnifizenz Prof. Dr. sc. phil. Wolfgang Brauer
Ansprache des Sekretärs der FDJ-Hochschulgruppenleitung,
Dipl.-Ing.-Ök. Manfred Paetzold
Verleihung des Universitätspreises
Auszeichnung mit der Ehrennadel der Wilhelm-Pieck-Universität
Rostock
Verabschiedung der emeritierten Professoren
Vorstellung der neu berufenen Professoren
Ansprache eines Studenten des 1. Studienjahres
Rezitation
Ludwig van Beethoven
Fantasie c-Moll für Klavier, Chor und Orchester op. 80
Ausführende: Reimar Glafey, Klavier
Juventus-Chor der Peter-Stučka-Universität Riga
Einstudierung: Daumants Gailis
Universitätschor Rostock
Schweriner Philharmonie
Dirigent: UMD Dozent Hans-Jürgen Plog
Beginn: 11.00 Uhr Ende: 13.00 Uhr

Koncerta programma Rostokā, 1984.
gada 22. septembris. (Foto: no LU
Muzeja krājuma)

Koncerta programma no
atmiņu koncerta Bulgārijā,
1978. gada oktobris. (Foto: no
LU Muzeja krājuma)

Laikrakstā “Cīņa” tiek aprakstīts atklāšanas koncerts: “Dzied tautas koris “Juventus”. Kā arvien, tīri, dzidri. Neparasti šoreiz ir tas, ka to diriģē Latvijas PSR Tautas skatuves mākslinieks Edgars Račevskis, aizstādams saslimušo kolēģi – Latvijas PSR Tautas skatuves mākslinieku Daumantu Gaili.”⁵

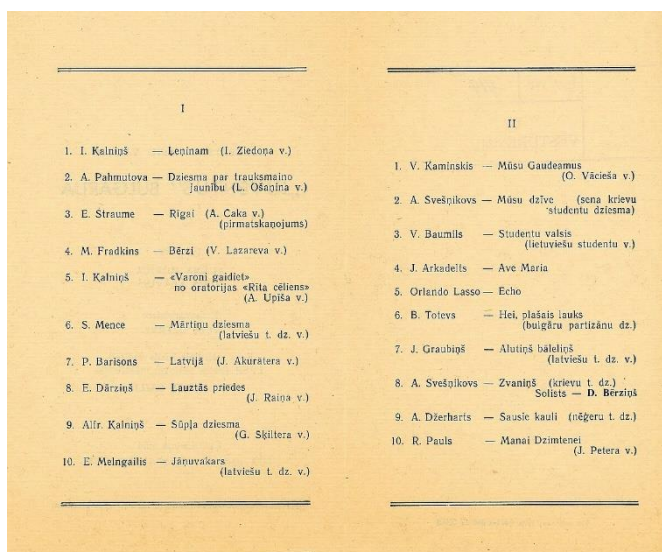
LU jauktais koris “Juventus” dibināts 1920. gada 18. oktobrī, kad Rīgas 2. vidusskolas aulā (mūsdienās Rīgas Valsts 2. ģimnāzijā) notiek pirmā balsu pārbaude un mēģinājums. Protams, sākums bija grūts – nebija patstāvīgas telpas mēģinājumiem, kā arī nebija notis un pat klavieres. Tomēr par spīti tam, jau pēc mēneša koris piesaka savu vārdu plašākai

⁴ V. Sops. Uz draudzības dienām. Rīgas Balss, 19.09.1984. Pieejams: <http://periodika.lv/periodika2-viewer/view/index-dev.html?lang=fr#panel:pa|issue:/riba1984n215|article:DIVL25|query:Juventus|issueType:P>

⁵ Dz. Purene. Uz draudzības tilta. Cīņa, 04.10.1984. Pieejams: http://periodika.lv/periodika2-viewer/view/index-dev.html?lang=fr#panel:pa|issue:/p_001_cina1984n228|article:DIVL185|query:juventus|issueType:P

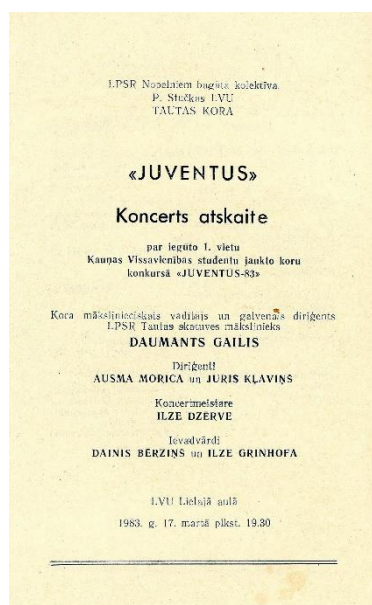
sabiedrībai, sniedzot koncertu kādā studentu sarīkojumā, bet jau vēl pēc mēneša 12. decembrī Rīgas 2. vidusskolas telpās norisinās Latvijas Augstskolas Akadēmiskā studentu kora atklāšanas vakars.

Kora dibinātājs un pirmais diriģents bija **Artūrs Bobkovics** (1885-1959). Dzimis Rīgā, mācījies Gustava Gižicka mūzikas skolā, muzikālo izglītību turpināja Vācijā Leipcigas un Zonderhauzenas konservatorijās, kā arī papildus praktizējies Ķelnē diriģēšanā. Kora darbībā iesaistās arī Bobkovica dzīvesbiedre Otīlija Liekneja-Bobkovica, kas strādā ar sieviešu balsīm. Pēc

Koncerta programma no atmiņu koncerta Bulgārijā, 1978. gada oktobris. (Foto: no LU Muzeja krājuma)

Pirmā pasaules kara strādāja Rīgas 2. vidusskolā par dziedāšanas skolotāju un šī iemesla dēļ arī jaunizveidotais koris tika pie telpām šajā skolā.

Koncerta programma no koncerta par godu uzvarai kora konkursā Juventus-83 Kauņā, 1983. gada 17. marts. (Foto: no LU Muzeja krājuma)

100 gadu laikā kori ir vadījuši dažādi izcili diriģenti. Kā viens no tiem ir bijis Latvijas kordiriģēšanas leģenda **Haralds Mednis** (1906-2000). Savu karjeru Mednis sāka kā matemātikas skolotājs un skolas kora diriģents Lazdonas pamatskolā. Pēc tam, kad viņa diriģētais koris ieguva 1. vietu 1938. gada IX Dziesmu svētku “dziesmu karos”, nolēma pievērsties mūzikai un uzsāka studijas Latvijas konservatorijā, kur beidza Ādolfa Skultes kompozīcijas klasi un Leonīda Vīgnera simfoniskā orķestra diriģentu klasi. Mednis ar toreizējo LVU jaukto kori darbojās no 1950. līdz 1957. gadam. Tomēr Mednim no sava amata bija jāatkāpjas, jo kopā ar LVU vīru kori 1957. gada 29. jūnija koncertā Lubānas baznīcā izpildīja slaveno svētceļnieku kori “Ak, tēvija!” no Riharda Vāgnera operas “Tanheizers”.

Tomēr koris pa muzikālās slavas kāpnēm visvairāk kāpis kopā ar diriģentu **Daumantu Gaili** (1927-1991). Gailis kora vadību pārņēma no Medņa 1957. gada 1. oktobrī un to vadīja līdz pat 1988. gadam. Gaiļa laikā koris ieguva arī savu pašreizējo nosaukumu (1969. gadā).

Tāpat arī 1969. gadā koris pirmo reizi dodas koncertbraucienā ārpus PSRS uz Rostoku Austrumvācijā.

Šajos gados korī radušās arī vairākas tradīcijas, kas ir aktuālas vēl joprojām, piemēram, “Juventus” tradicionālā šašliku balle.

Izmantotie resursi

1. [Dz. Purene. Uz draudzības tilta. Cīņa, 04.10.1984.](#)
2. Ināra Penēze. “Juventus” draugu zemē Bulgārijā. Padomju Students, 07.12.1978.
3. JUVENTUS 90. Latvijas Universitāte, 2010.
4. V. Bērziņa. “Juventus” – uzvarētāja lauri Kauņā. Cīņa, 22.02.1983.
5. [V. Sops. Uz draudzības dienām. Rīgas Balss, 19.09.1984.](#)

I		II	
G. Ramanis	— Mūžīgā studentis (O. Vācieša v.)	J. Arkadēls	— Ave, Maria
Im. Kalniņš	— Oktošra oratorijas III daļa «Uz bariādēnu» (A. Bečzerova v.)	K. Monteverdi	— Madriģis «Aun giro sol» (O. Rimēni v.)
A. Engelmanis	— Uz upuszemī (E. Sūdmeles v.)	A. Koševskis	— «Kāliņš no kora svītas» «Spēles» (J. Ratačska v.)
K. Brandāne	— Ema (lietuviešu tautas mīksts v.)	P. Dambis	— Divi fragmenti no oīda «Dancu dresmas» (latv. l. dz. v.) a) Pēcīle dancu dresmas b) Bravurīga dancu dresma
Em. Dorziņš	— Sappu ilūmē (Aspazijas v.)	K. Oris	— Divi fragmenti no kantātes «Garrins Būrgs» (viduslaiku ceļnieku studentu dz. v.) a) Tempus est locum dum b) O. Fortuna
J. Zāhīis	— Kad nakts (J. Raiņa v.)	L. van Bēhovens	— Fīnālis (arīnālis) klavierēm, korim un orķestram (G. R. Bebera v.)
Em. Melngailis	— Spēks jē spēlmani (latv. l. dz. v.)		
M. Zariņš	— I un IV d. Fīnālis oratorijai «Malagolis» (A. Xoukļa un L. Hīlāra v.) a) Tēksma par Malagoli b) Fīnālis svītē (IV d. «Kāliņš studentis»)		

Koncerta programma no koncerta par godu uzvarai koru konkursā Juventus-83 Kauņā, 1983. gada 17. marts. (Foto: no LU Muzeja krājuma)